

Андрій СОРОКА,

кандидат юридичних наук, доцент,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

Василь КОРОЛЬОВ,

кандидат юридичних наук,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

ВИКОНАННЯ ДОРУЧЕНЬ СЛІДЧОГО ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті досліджено виявлення прогалін у правовому регулюванні виконання доручень слідчих співробітниками оперативних підрозділів у кримінальному провадженні на прикладі діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби України, а також вироблення пропозицій щодо їх усунення та вирішення окремих проблемних питань, пов'язаних із цією діяльністю.

Ключові слова: досудове розслідування, слідчий, оперативний працівник, взаємодія, доручення.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективність розкриття і розслідування кримінальних правопорушень вимагає від компетентних органів і їх посадових осіб комплексного використання наявних сил і засобів та зумовлює необхідність у злагодженій роботі слідчих із оперативними підрозділами, зокрема Державної прикордонної служби України (далі – ДПС України). Добре злагоджена, ділова і раціональна взаємодія між цими суб'єктами є однією з найважливіших умов, що забезпечують успішне виконання завдань із розкриття і розслідування кримінальних правопорушень.

Один слідчий навряд чи зможе за відсутності кваліфікованої допомоги здійснити увесь комплекс слідчих заходів для формування всієї картини вчиненого правопорушення, отримання даних про всіх та від усіх його учасників і самостійно розкриє ретельно сплановане й приховане

кримінальне правопорушення. Тому значний інтерес викликає з'ясування особливостей взаємодії між оперативними та слідчими підрозділами.

Результати системного аналізу чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) вказують на те, що термін «взаємодія» у ньому не вживається. Поряд з цим використовується такий вид взаємодії слідчого із оперативним підрозділом, як «виконання доручення», який і є єдиною процесуальною формою взаємодії слідчих із оперативними підрозділами. Інші форми та види взаємодії оперативних та слідчих підрозділів КПК України не передбачає.

З моменту вступу у дію чинного КПК України оперативними підрозділами Держприкордонслужби України накопичено достатній досвід виконання доручень слідчого, напрацьовані реальні механізми співпраці цих суб'єктів, виявлені прогалини та проблеми, які заважають ефективній взаємодії, а також низку інших обставин, які тим чи іншим чином впливають співпрацю між слідчим та оперативними підрозділами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Проблеми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів неодноразово підіймались у вітчизняній кримінальній процесуальній науці. Зважаючи на неабияку актуальність питання, що розглядається, у різні часи воно ставало предметом дослідження Ю. П. Аленіна, О. В. Бауліна, В. О. Глушкова, В. Т. Нора, Д. П. Письменного, М. А. Погорецького, В. Д. Пчолкіна, В. І. Сліпченка, В. М. Тертишника, М. Є. Шумила та ін.

Проте чимало наукових публікацій щодо окресленої проблеми стосується періоду дії старого КПК України та базуються на аналізі його норм. Аналогічні питання, що регулюються нормами вже чинного КПК України 2012 р., досліджувалися обмеженим колом науковців і практиків, зокрема: С. М. Карпікою, В. П. Климчуком, С. О. Сорокою, Л. І. Щербиною та деякими іншими. Разом із тим, особливості взаємодії органів досудового розслідування з оперативними підрозділами в сучасних умовах залишаються недостатньо

дослідженими, певні положення носять дискусійний характер, а окремі – взагалі викликають нарікання практичних працівників.

Метою нашого дослідження є виявлення прогалин у правовому регулюванні виконання доручень слідчих співробітниками оперативних підрозділів у кримінальному провадженні на прикладі діяльності оперативних підрозділів ДПС України, а також вироблення пропозицій щодо їх усунення та вирішення окремих проблемних питань, пов'язаних із цією діяльністю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спільна діяльність слідчих та працівників оперативних підрозділів зумовлюється взаємозв'язком оперативно-розшукової діяльності та кримінального процесу. Взаємозв'язок оперативно-розшукової діяльності й кримінального процесу – це відношення їхньої залежності один від одного як самостійних діяльнісних систем, що проявляється в об'єкті їх спрямування, в меті, завданнях, засобах здійснення, у взаємодії їх суб'єктів й отриманих результатах [1, с. 66].

Як вірно зазначає М. П. Климчук, у процесі взаємодії слідчого та оперативних підрозділів під час досудового розслідування, між ними виникають не лише кримінально-процесуальні правовідносини, а й ділове співробітництво, відбувається якісне об'єднання сил, засобів і методів, що забезпечують оптимізацію процесу розслідування злочинів для найбільш якісного й ефективного виконання завдань, що стоять перед досудовим розслідуванням [2, с. 54].

Форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами умовно класифікуються на процесуальні, які регулюються кримінальним процесуальним законодавством, і непроцесуальні тобто організаційні, урегульовані відомчими нормативно-правовими актами (наказами, інструкціями, вказівками тощо), а також нормами службової етики, вироблені практикою.

Необхідно зазначити, що, на відміну від КПК України 1960 р., у КПК України 2012 р. звужений перелік процесуальних форм взаємодії слідчих із оперативними підрозділами до лише одного – виконання доручення. Так, серед

повноважень слідчого, визначених ч. 2 ст. 40 КПК України, міститься його право доручати оперативним підрозділам проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій. При чому норми КПК України не надають права слідчому давати вказівки оперативному підрозділу, надання вказівок є виключним правом прокурора та суду.

У частині ч.1 ст. 41 КПК України в частині інших визначені оперативні підрозділи Державної прикордонної служби України, які здійснюють слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії за письмовим дорученням слідчого [5].

Детальний аналіз стану виконання доручень слідчих оперативними підрозділами ДПС України говорить про тенденцію до їх збільшення упродовж останніх років.

Так, у 2014 році оперативними підрозділами ДПС України від національних правоохоронних органів було отримано 9 156 доручень на проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій. Причому, у порівнянні з 2013 роком, їх кількість склала 6 281, відмічається їх різке збільшення. Вражаючими є також результати виконання доручень: 8 901 доручення було виконано у 2014 році, 6 249 – у 2013 році.

У 2017 році, оперативними підрозділами Державної прикордонної служби України від правоохоронних органів отримано понад 9300 доручень на проведення слідчих (розшукових) дій, 8245 (87,9 %) з яких виконано. Збільшилась кількість доручень на проведення негласних слідчих (розшукових) дій (2017 – 145, 2016 – 126).

Досить широкою є приналежність доручень і до різних правоохоронних органів. Так від органів Національної поліції України (далі – НПУ) надійшло у 2017 році надійшло 5733 доручення, від Служби безпеки України (далі – СБУ) – 1288, від органів прокуратури різного рівня – 1812, від Державної фіскальної служби (далі ДФС) – 519, від Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) – 22). З них від НПУ виконано – 5063, від СБУ – 1108, від прокуратури – 1623, від ДФС – 431, від НАБУ – 20). Для порівняння у 2016 році

оперативними підрозділами ДПС України було виконано 9745 доручень [3]. Як бачимо маємо сталу кількість надісланих і виконаних доручень упродовж останніх років.

Нами встановлено, що діяльність оперативних підрозділів ДПС України пов'язана із взаємодією з правоохоронними органами в рамках виконання доручень ускладнюється низкою проблемних питань, що негативно впливають на якість виконання доручень, завантажує персонал оперативних підрозділів зайвою, іноді непотрібною роботою тощо. Форма і зміст доручень не завжди відповідають положенням п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК України і викликають неоднозначні думки практичних працівників. І якщо зміна форми доручення суттєво не впливає на якість його виконання, то від його змісту залежить багато чого.

Аналіз взаємодії слідчих, прокурорів із оперативними підрозділами ДПС України показує, що, формулюючи у дорученні завдання, слідчі порушують вимогу КПК України про те, що доручення може бути дане лише на проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій (п. 3 ч. 2 ст. 40 та ч. 1 ст. 41 КПК України). Натомість у дорученнях вимагають виконати заходи, які не є ні слідчими (розшуковими), ні негласними слідчими (розшуковими) діями відповідно до глав 20 та 21 КПК України.

Так, у дорученнях слідчі вимагають проведення таких заходів як: «здійснити оперативно-розшукову діяльність з метою встановлення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення» «здійснити заходи з метою встановлення фактичних обставин вчинення кримінального правопорушення»; «одержати в уповноважених установах установчі дані та документи на конкретних осіб»; «забезпечити виклик особи та вручити повістку про виклик»; «встановити факти в'їзду-виїзду через державний кордон осіб, транспортних засобів та надати інформацію про це»; «зібрати характеризуючий матеріал на особу», «витребувати документи» тощо.

По-перше, усі перераховані вище заходи нічого спільного із слідчими (розшуковими) діями тим більше, слідчими діями негласного характеру не

мають. Із формулювань можна віднести їх належність до інших процесуальних дій або заходів. А тому, вбачаються два шляхи вирішення цього питання. Перший – припинити практику формулювання таких завдань у дорученнях, а у разі їх наявності – повідомляти слідчого про неможливість виконання таких заходів, так як вони лежать поза повноваженнями оперативних підрозділів. Другий – на нашу думку, найбільш оптимальний із погляду необхідності виконання завдань кримінального судочинства щодо швидкого та повного розслідування, який передбачає внесення змін до ч. 1 ст. 41 КПК України зафіксувавши можливість дачі доручень не лише на проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, а й на проведення інших процесуальних дій у кримінальному провадженні.

Тому ми не погоджуємось із думкою М. П. Климчука [2, с. 55], що основним правилом є висловлення у дорученні саме того, що повинен встановити в інтересах кримінального провадження оперативний підрозділ, а не які заходи він повинен для цього здійснити. Акцентуємо увагу, що у дорученні повинні бути визначені саме слідчі (розшукові) та негласні (слідчі) розшукові дії, які необхідно провести оперативному підрозділу з конкретизацією мети проведення цих дій.

Слід звернути увагу, що Закон не встановлює обмежень щодо виду чи кількості слідчих (розшукових) дій, проведення яких можна доручити відповідному оперативному підрозділу, проте і зловживати своїми повноваженнями щодо кількості слідчих (розшукових) дій слідчий чи прокурор не повинен. Слідчому необхідно розуміти, що тягар доказування у кримінальному провадженні лежить виключно на ньому, і тому він не має права перекладати на оперативного працівника цей обов'язок.

Серед практичних співробітників оперативних підрозділів ДПС України існують нарікання з приводу того, що слідчі в окремих випадках зловживають своїми повноваженнями і доручають виконання таких дій, які вони могли б виконати самостійно. 56 % проанкетованих нами працівників оперативних підрозділів підтвердили дане твердження. З метою усунення таких фактів,

Ю. П. Аленін рекомендує слідчому не зловживати правом доручати виконання процесуальних дій оперативним підрозділам, так як їх виконання зменшує час для виконання їх основних обов'язків, які передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» [8, с. 42].

Закон не конкретизує, проведення яких саме слідчих дій може бути доручено оперативному підрозділу. Проте слід враховувати, що, згідно із ч. 1 ст. 92 КПК України, саме на слідчого, який здійснює досудове розслідування, покладається обов'язок доказування (тобто збирання, перевірки та оцінки доказів), саме він несе відповідальність за законність і своєчасність здійснення процесуальних дій (ч. 1 ст. 40 КПК України) та наділений правом приймати процесуальні рішення у випадках, визначених КПК України (ч. 2 ст. 40 КПК України).

Вочевидь, неприпустимо доручати оперативному підрозділу проведення слідчих (розшукових) дій, які здійснюються за участю підозрюваного або потерпілого, особливо допитів зазначених осіб. Це пов'язано з формуванням внутрішнього переконання слідчого, необхідністю безпосередньо перевірити та оцінити докази, що підтверджують чи спростовують підозру у конкретному кримінальному провадженні. Вбачається, що перевірка та оцінка таких доказів на досудовому розслідуванні має здійснюватись тим слідчим, який провадить досудове розслідування, складає за погодженням з прокурором повідомлення про підозру та приймає (самостійно чи за погодженням з прокурором) підсумкові процесуальні рішення в цьому кримінальному провадженні.

З тих самих міркувань недоцільно доручати оперативному підрозділу проведення деяких слідчих (розшукових) дій, спрямованих на перевірку раніше отриманих доказів. Наприклад, таких, як одночасний допит двох та більше осіб (ч. 9 ст. 224 КПК України), слідчий експеримент (ст. 240 КПК України).

Також не має потреби доручати оперативному підрозділу проведення тих слідчих (розшукових) дій, безпосередній виконавець яких чітко визначений законом. Так, відповідно до ч. 1 ст. 242 КПК України, експертиза проводиться експертом.

Ч. 2 ст. 41 КПК України передбачає, що під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого.

Виникає питання, чи всіма повноваженнями слідчого, визначеними у КПК України, можуть користуватись співробітники оперативного підрозділу. І якщо можуть, то в якому обсязі. У ч. 2 ст. 41 КПК України уточнюється, що співробітник оперативного підрозділу не має права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора. Тобто його повноваження обмежуються проведенням тих слідчих дій, які вказані в дорученні. Водночас здійснення деяких слідчих (розшукових) дій неможливо без застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Так, відповідно до ч. 1 ст. 65 та ст. 133 КПК України, для залучення особи до участі в допиті як свідка її необхідно викликати для давання показань, тобто застосувати виклик – захід забезпечення кримінального провадження, передбачений ст. 133 КПК України.

Порядок проведення обшуку та огляду передбачає застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як тимчасове вилучення майна (ч. 7 ст. 236, ч. 5, 7 ст. 237 КПК України). При цьому не пізніше наступного робочого дня після вилучення цього майна має бути ініційовано вирішення питання про накладення на нього арешту (ч. 5 ст. 171 КПК України).

Однак ст. 41 КПК України не надає слідчому та прокурору можливості доручити відповідному оперативному підрозділу проведення інших процесуальних дій, крім слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових). Чи означає це, що в деяких випадках співробітник оперативного підрозділу змушений здійснювати процесуальні дії за власною ініціативою для забезпечення виконання доручення слідчого, прокурора, тобто виходити за його межі?

В наукових джерелах висловлена думка, що положення ч. 2 ст. 41 КПК України слід розуміти таким чином, що співробітник оперативного підрозділу, «по-перше, повинен виконувати будь-яку слідчу (розшукову) дію відповідно до

процесуальної форми, встановленої кримінальним процесуальним законом, і, по-друге, може, користуючись повноваженнями слідчого, застосувати примус при виконанні певної слідчої дії, якщо застосування його передбачено відповідною нормою КПК України». Наведена точка зору потребує певного уточнення. На нашу думку, співробітник оперативного підрозділу під час виконання доручення може застосовувати норми КПК України, що регламентують порядок проведення слідчих (розшукових) дій, вказаних у дорученні. Крім цього, він уповноважений здійснювати інші процесуальні дії, які проводяться без ухвали слідчого судді чи погодження з прокурором, та без яких виконання дорученої слідчої (розшукової) дії стає неможливим.

Наприклад, правомірним буде застосування співробітником оперативного підрозділу норм, що визначають порядок виклику особи на допит, оскільки без такого виклику проведення допиту свідка за місцем досудового розслідування стає неможливим (ст.ст. 133, 135-137 КПК України). Однак, якщо під час виконання доручення виникають підстави для проведення процесуальних дій, які мають здійснюватись за ухвалою слідчого судді, співробітник оперативного підрозділу не вправі ініціювати винесення такої ухвали. Так, у разі неприбуття особи без поважних причин за викликом на допит, до такої особи за ухвалою слідчого судді може бути застосований привід. Виходячи з положень ст. 41 КПК України, співробітник оперативного підрозділу має невідкладно повідомити слідчого або прокурора, які надавали доручення на проведення допиту, про наявність підстав для здійснення приводу і не має права звертатись з клопотання про привід до слідчого судді.

Звичайно, використовуючи свої повноваження, слідчий зобов'язаний у ході розслідування, особисто виконувати процесуальну роботу. Однак при розслідуванні кримінальних справ з великим обсягом слідчої роботи, багатоепізодності та як наслідок – складності розслідування слідчий іноді просто не в змозі обійтись без допомоги оперативних підрозділів. Особливо це стосується випадків коли ці підрозділи ставали ініціаторами початку кримінального провадження, тобто в основу провадження лягли матеріали

оперативно-розшукових справ і тому оперативні працівники у провадженні яких були такі справи максимально обізнані із їх фактурою, можуть знати усі ланцюги протиправної діяльності, зв'язки між учасниками злочинної групи, усіх свідків тощо.

Необхідність у проведенні слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій саме оперативними підрозділами виникає найчастіше у ситуаціях:

знання оперативним працівником усіх тонкощів справи, яка реалізується за матеріалами оперативно-розшукової діяльності;

використання негласних оперативно-розшукових можливостей, які вимагають зашифровки;

коли оперативним шляхом встановлено конкретні наміри підозрюваних – протидіяти слідству, і участь співробітника сприятиме їх нейтралізації;

використання орієнтуючої інформації для слідчого, отриманої оперативним шляхом для організації і тактики слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій [2, с. 56];

коли найбільш оптимальним є використання наявних можливостей оперативних підрозділів ніж слідчих.

Варто пам'ятати, що мета взаємодії між слідчими та оперативними підрозділами ДПС України найчастіше зумовлюється необхідністю:

одночасного проведення низки слідчих (розшукових) дій (обшуків, допитів);

тактичним міркуванням (з метою уникнення створення таких ситуацій, які у подальшому торкатимуться налагодження психологічного контакту з підозрюваним, свідком тощо);

терміновістю;

економічністю тощо.

Доручення повинно бути мотивованим, містити інформацію, яка необхідна для його виконання, чітко поставлене завдання, що підлягає вирішенню, строки його виконання. У дорученні також може визначатись

порядок взаємодії між слідчим, прокурором і уповноваженим оперативним підрозділом. Доручення слідчого оформляється в письмовій формі – постановою. Доручити проведення слідчих (розшукових) дій в усній формі слідчий права не має, навіть у випадках, що не терплять зволікання.

У дорученні, яке оформляється на офіційному бланку та підписується службовою особою, яка прийняла відповідне процесуальне рішення повинно бути обов'язково зазначено:

найменування кримінального провадження, його реєстраційний номер та дата початку досудового розслідування;

- правова кваліфікація кримінального правопорушення;

- правоохоронний орган, оперативному підрозділу якого доручається доручення;

- встановлені досудовим розслідуванням обставини вчинення кримінального правопорушення в обсязі, необхідному для виконання доручення;

- конкретний перелік слідчих (розшукових) чи негласних слідчих (розшукових) дій, які необхідно виконати;

- мета проведення конкретної процесуальної дії;

- питання, які необхідно з'ясувати під час її проведення;

- інші відомості, необхідні для виконання цих дій [9, с. 54].

До доручення можуть і на нашу думку повинні додаватися, документи, необхідні для проведення відповідної процесуальної дії (загальна інформація про кримінальне правопорушення, його особливості, копії ухвал та постанов на проведення конкретних слідчих заходів, тощо).

Такий підхід до форми доручення дає змогу чітко визначити зміст доручення, перелік слідчих (розшукових) дій, які необхідно провести, проконтролювати якість і строки його виконання, а також уникнути значної кількості спорів щодо сутності доручення.

В умовах дії чинного КПК України виникла необхідність удосконалення законодавчого й відомчого регулювання взаємодії слідчих та оперативних

підрозділів під час досудового провадження, у тому числі стосовно дачі доручення. Це підтверджується низкою чинників, які негативно впливають на успішність взаємозв'язку слідчого з оперативним підрозділом, що забезпечується шляхом видання та виконання доручень.

Ми підтверджуємо, що норми, які формують у своїй сукупності галузевий кримінальний процесуальний інститут доручень, не містять конкретних підстав для дачі доручення, не регламентують процесуального порядку його винесення, не встановлюють строків, обсягу й меж його виконання [6, с. 82].

Як вірно зазначає М.А. Погорецький, на сьогодні інститут оперативного супроводу кримінального судочинства в його класичному вигляді не передбачений КПК України [7, с. 272]. Згідно із ч. 2 ст. 41 КПК України, співробітники оперативних підрозділів надають допомогу слідчим тільки в межах виконання їх доручення. Відповідна норма позбавляє співробітників оперативних підрозділів можливості здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою, звертатися з клопотанням до слідчого або прокурора.

Окремої уваги потребує коментар щодо строків виконання доручення. Досить часто слідчий формуючи доручення виходить із власних потреб і обмежених строків кримінального провадження, зазначаючи у дорученні короткі строки на його виконання, а іноді і взагалі нереальні – за великим за обсягом дорученням. На вирішення цього питання у допомогу приходять п. 5 Інструкції про організацію виконання в кримінальному провадженні письмових доручень слідчого, прокурора оперативними підрозділами ДПС України, який визначає, що керівник оперативного підрозділу якому надійшло доручення повинен негайно повідомити ініціатора про неможливість виконання доручення, його затримку з обґрунтуванням причини [4]. А тому строк має бути розумним і реальним для виконання доручення.

Відсутність конкретного строку на виконання доручення у КПК України 2012 року на відміну від його попередника на нашу думку є правильним, оскільки залежно від складності завдань, поставлених слідчим у дорученні, має

визначатись і строк його виконання. Однак, не допускається надання слідчим оперативному підрозділу неконкретизованих доручень та доручень без встановленого строку їх виконання [10].

До речі, Інструкція про яку йшла мова вище, втратила свою актуальність та інформативність, потребує негайного доопрацювання або ж повного переопрацювання в силу зміни організаційно-штатної підпорядкованості оперативних підрозділів та застарілості документу.

Окремо, необхідно звернути увагу на особливості проведення оперативними підрозділами негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні.

Висновки дослідження перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Норми, які формують у своїй сукупності галузевий кримінальний процесуальний інститут доручень слідчих, не містять конкретних підстав для надання доручення, не регламентують процесуального порядку його винесення, не встановлюють строків, обсягу й меж їх виконання потребують удосконалення.

Слід констатувати, що це питання може або повинно більш детально врегульовуватись не самим процесуальним законом, а і відомчими та міжвідомчими нормативно-правовими актами. Однак, удосконалення також вимагає відомчий нормативний акт, що регулює цей вид діяльності оперативних підрозділів.

З метою усунення протиріч між дійсними потребами практики та вимогами КПК України щодо змісту доручень пропонується кілька пропозицій як організаційного, так і нормотворчого характеру.

Не менш важливим є те, що доручаючи проведення, певної слідчої (розшукової) дії оперативним підрозділам ДПС України, слідчий як головний ініціатор або координатор процесуальної форми взаємодії повинен ретельно інформувати їх про мету такої дії, зорієнтувати оперативника на ефективніше вирішення поставленого перед ним завдання і довести до безпосередніх виконавців можливі варіанти розвитку подій, передбачених під час дорученої

слідчої (розшукової) дії. Інакше взаємодія між слідчим та оперативним працівником буде лише формою без змісту та цілей.

Окремої уваги, потребують питання здійснення розшуку підозрюваного оперативними підрозділами та діяльності міжвідомчих слідчо-оперативних груп, що безумовно може стати предметом розгляду інших науковців і вважаємо перспективним напрямком досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Погорецкий Н.А. Взаимодействие следователя и органа дознания в процессе расследования преступлений / Н.А. Погорецкий // *Весы Фемиды*. – № 1 (13). – 2000. – С. 66–69.

2. Климчук М.П. Виконання доручень, як форма взаємодії слідчих та оперативних підрозділів у кримінальному провадженні / М.П. Климчук // *Вісник кримінального судочинства*. – № 1/2015. – С. 54–58.

3. Про підсумки діяльності оперативно-розшукових підрозділів Державної прикордонної служби України у 2017 році // наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 93-АГ від 12.02.2018 року.

4. Про затвердження Інструкції про організацію виконання у кримінальному провадженні письмових доручень слідчого, прокурора оперативними підрозділами Державної прикордонної служби України // наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 1129 від 24 грудня 2012 року.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 2 серпня 2016 року : (ОФЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2016. – 372 с.

6. Карпіка С.М. Виконання доручень слідчих як основна форма діяльності оперативних підрозділів у кримінальному судочинстві / С.М. Карпіка // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 6-2., том 4. – 2014 р.

7. Погорецький М.А. Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні / М.А. Погорецький // *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. – 2013. – № 1. – С. 270–276.

8. Аленин Ю.П. Процессуальные особенности производства следственных действий / Ю.П. Аленин. – К. : Центр-укр. Узд-во, 2002. – 264 с.

9. Кримінально-процесуальна діяльність органів охорони державного кордону : [Навчальний посібник] / О. В. Андрушко, А. З. Сорока, В. Ю. Мазур, Л. Ю. Капітанчук. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2015. – 264 с.

10. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні // наказ Міністерства внутрішніх справ України № 575 від 07.07.2017.

Сорока А., Королёв В. Актуальные вопросы исполнения поручений следователя оперативными подразделениями Госпогранслужбы Украины

У статтє досліджені прогалини в правовому регулюванні виконання поручень слідователів працівниками оперативних підрозділів в уголовному виробстві на прикладі діяльності оперативних підрозділів Госпогранслужби України, а також обробка пропозицій по їх усуненню і рішення окремих проблемних питань, пов'язаних з цією діяльністю.

Ключевые слова: досудебное расследование, следователь, оперативный работник, взаимодействие, поручение.

Soroka A. Korolov V. Topical issues of investigator's assignments execution by the operational units of the state border guard service of Ukraine

Fulfillment of the tasks of criminal proceedings requires constant interaction, well-organized cooperation and appropriate level of efforts coordination from the existing system of law enforcement bodies and their structural divisions in order to ensure prompt, complete and impartial investigation of criminal offenses.

The central place of this interaction is the sectoral criminal procedural institute of investigators' and prosecutors' assignments given to the operational units. It has been established that certain issues related to execution of these assignments by the operational units of the State Border Guard Service (SBGS) of Ukraine cause difficulties for practical realization, in particular the content, limits and volume of assignments, the deadlines for their execution. Some of the assignments may be confusing, controversial or ambiguous.

That is why the purpose of the study is to identify the gaps in the legal regulation of the investigators' assignments execution by the officers of operational units while conducting criminal proceedings (on the example of operational units of the State Border Service of Ukraine), as well as to work out suggestions for these drawbacks elimination and solving of certain issues related to this activity.

The norms that collectively form the departmental criminal procedural institute of investigators' assignments need further improvement as they do not contain specific grounds for giving such assignments, neither do they regulate the procedural ways of their passing, or set the terms, scope and limits of their execution.

It should be noted that this issue may and should be thoroughly guided not only by the procedural law itself, but also by departmental and inter-departmental legal acts. However, the departmental normative act that regulates this type of the operational units' activity also requires improvement.

In order to eliminate the contradictions between the actual needs of the practice and the requirements of the Criminal and Procedural Code of Ukraine

regarding the content of the assignments, several recommendations of both organizational and normative nature have been given.

It is equally important that while assigning the task to conduct a certain investigative (preliminary trial) action to the operational units of the SBGS of Ukraine, an investigator, as the main initiator or coordinator of the procedural form of interaction, must inform them in detail on the purpose of such action, to direct an investigating officer to solving the set task in the most efficient way and to present to the immediate executors all possible variants of situation development during the assigned investigation (preliminary trial) action. Otherwise, the interaction between an investigator and an operational officer will be superficial, lacking essential content and goals.

Particular attention should be paid to prosecution of suspects by operational units and to the activities of interdepartmental investigative task forces - the subject which may definitely be considered by other scholars as a promising area of research.

Key words: *pre-trial investigation, investigator, operational officer, interaction, assignment.*